గొలుసు కథ

శ్రీలత చిరచిరలాడే ఎండను సహితం లెక్కచెయ్యకుండా చకచకా నడుస్తోంది. చిరుచెమట ఆమె నుదుటిమీంచి నెమ్మదిగా జారుతోంది. ఒకటి రెండుసార్లు కొంగుతో సున్నితంగా ముఖం వొత్తుకుంది. అయినా నడక వేగం తగ్గించలేదు. ఆమెకి తను చేయబోతున్న పనిపట్ల విశ్వాసం అలాంటిది మరి.

ఆమె నడక వేగానికేమాత్రం తీసిపోకుండా సాగుతోంది ఆమె ఆలోచన. ఆ ఆలోచనల్లోంచి త్యాగం అన్నమాట పదే పదే దూసుకుపోతోంది. అవును అసలు త్యాగం ఉన్నప్పుడు స్త్రీ జీవితం పరిపూర్ణమవుతుంది. ఏ స్త్రీ అయినా తన భర్తకోసం, తన పిల్లల భవిష్యత్తు కోసం కొన్ని త్యాగాలు చేస్తుంది. చేసి తీరాలి. తన మూడేళ్ళ చందూకోసం తనీ త్యాగం చెయ్యడం గొప్పేమీ కాదు. ఒక్కొక్క సినిమాలో, ఒక్కో నవల్లో ఎంతెంతేసి త్యాగాలు చేస్తూంటారు. ఇది తన కర్తవ్యం. నిజానికి తన ముచ్చట చిన్నారి చందూ అందమైన యూనిఫారమ్ డ్రస్‌లో చిన్న చిన్న ఇంగ్లీషు జిలిబిలి పలుకులు పలుకుతుంటే తనకది పన్నీటి జల్లులా వుండదా? అసలీ మామూలు బళ్ళల్లో చదువే చెప్పరు. అక్కడ చదివే వాళ్ళంతా చింకిగుడ్డలు, చీమిడి ముక్కులు - ఛీ ఛీ రోత. తామంత భాగ్యవంతులు కాకపోయినా, వెయ్యి రూపాయల జీతగాడు తన మొగుడు. తనామాత్రం తన పిల్లల్ని పెద్ద స్కూల్లో చేర్పించలేదా ఏం!

శ్రీలత కాళ్ళు చటుక్కున ఆగాయి. బంగారం కొట్లోకి అడుగుపెట్టి బ్యాగ్‌లోంచి గొలుసు తీసి ఇచ్చింది. అంతక్రితమే బాగా ఎరుగున్న ఆ షాప్ యజమాని శ్రీలతని మర్యాదగా కూర్చోబెట్టి - వివరాలు మాట్లాడి అయిదు వందలు చేతిలో పెట్టాడు.

మళ్ళీ ఓ రెండు నెలల్లో వస్తువు తీసుకుంటానని రాయించుకుని శ్రీలత బయలుదేరింది. ఇప్పుడామె మనసు ఆనందడోలికలూగుతోంది. మళ్ళీ ఒకసారి పొద్దుట నుంచి జరిగిన సంఘటనలు మస్తిష్కంలో తిరగడం మొదలుపెట్టాయి.

❖ ❖ ❖

మహత్తరమైన ఇంగ్లీషు మీడియం స్కూలు జాస్మిన్ ఫ్లవర్స్ కాన్వెంట్ - అక్కడ ఉపాధ్యాయురాళ్ళంతా సాక్షాత్తూ ఇంగ్లండు నుంచి దిగిన దొరసానులు - వారు చెప్పే విద్యా- దాని విధానము, వారి భాష, దాని అందం అంతా యింతా కాదు. అసలా కాన్వెంటులో చౌకబారుదైన తెలుగు అసలు వుండనే వుండదు. అక్కడ పిల్లలు తిట్టుకున్నా ఇంగ్లీషులోనే - రక్కుకున్నా ఇంగ్లీషులోనే - ఏడ్చినా ఇంగ్లీషులోనే- ఎదిరించినా ఇంగ్లీషులోనే-

ఆ స్కూలు గురించి శ్రీలత పాంప్లెట్స్‌లో చదువటమే కాకుండా వారి వారి పిల్లల్ని చదివిస్తున్నవారి ద్వారా చాలా వింది. అలాంటి అద్భుతమైన స్కూల్లో తన బిడ్డని చేరిపించలేని బ్రతుకు వ్యర్థం అనిపించింది. ఎప్పటినుంచో అలా అనిపిస్తూనే వుంది. అయితే ఈ రోజు మళ్ళీ చూసింది. స్కూలువాళ్ళు వేసిన పాంఫ్లెట్స్, పేపరులోంచి ఊడిపింది గులాబీరంగులో - అంతే శ్రీలత మనసులో అలజడి మొదలైంది. ఇంక నాలుగు నెలల్లో చందూకి మూడేళ్ళు నిండి నాలుగో ఏడు వస్తుంది. ఇప్పటికే వాడికి సరైన క్రమశిక్షణ లేక పాడయిపోతున్నాడు. వాడ్ని చాలా పెద్ద స్కూల్లో చేర్చాలనే ఆశ క్షణ క్షణం పెద్దదై మఱ్ఱివృక్షమైపోయింది శ్రీలత మనసులో. భర్త ఆఫీసుకెళ్ళగానే పక్కింటి పంకజాన్ని సాయం తీసుకుని జాస్మిన్ ఫ్లవర్స్‌కి వెళ్ళింది. వాళ్ళెంతో అతి మర్యాదగా మాట్లాడి, ముందు అయిదువందలు కట్టి తర్వాత మాట్లాడమన్నారు. అయిదొందల కోసం చూసుకుంటే అసలీ సంవత్సరానికి తన చిన్నారికి ఆ స్కూల్లో సీటు దొరకడం గగనం అనే విషయం ఆమెకు వారు విశద పరచారు. శ్రీలత తీవ్రంగా ఆలోచించింది. ఈ క్షణంలో తను వెనుకడుగు వేస్తే తన చిన్నారి చందూ భవిష్యత్తు కుంటుపడుతుంది - ఈ విషయం భర్తతో చర్చకి దిగినా పని జరగదు. దీని కోసం తన గొలుసు తాకట్టుపెట్టటానికి అతను వొప్పుకోవచ్చు, వొప్పుకోకపోవచ్చు. అందుకే ధైర్యంగా తనే నిర్ణయం తీసుకుంది. అసలు పని జరిగితే భర్తకి ఎలాగోలాగ సమర్థించి చెప్పుకోవచ్చని తెగించి చేసేసింది.

ఆ చేత్తో స్కూలుకెళ్ళి డొనేషన్‌గా అయిదు వందలు కట్టి, రసీదు తీసుకుని అలసిపోయిన ఆనందంతో ఇల్లు చేరింది.

మహేష్ యింటికి వస్తూనే భార్య మెడలో పసుపుతాడు చూసి అవాక్కయి పోయాడు గానీ, నీరసంగా వున్నా - వెయ్యి క్యాండిల్ బల్బులా వెలిగిపోతున్న భార్య ముఖం చూసి అయోమయంలో పడిపోయాడు.

శ్రీలత ఈనాటి మన సమాజంలో అత్యంతాధునిక భావాలు గల యువతి. మధ్య తరగతి కుటుంబంలో పుట్టడం వల్ల ఎక్కువ చదువుకోలేకపోయాను గానీ లేకపోతే తనూ పెద్ద చదువులు చదివి, ఈపాటికి ఏ బ్యాంక్ ఉద్యోగంలోనో వుండేదాన్ని అని చాలాసార్లు అనుకుంటుంది. అలాగే ఎక్కువ కట్నం ఇవ్వలేని కారణంగా సాధారణ గుమాస్తా మహేష్‌కిచ్చి తన్ని పెళ్ళిచేశాడు నాన్న అని కూడా అనుకుంటుంది. అయితే శ్రీలతకి తన పిల్లలు మాత్రం ఇలాగే వుండిపోవడం ఇష్టం లేదు. చాలా పెద్ద చదువులు చదివి గొప్ప వుద్యోగాలు చెయ్యాలి - అందుకే తను తిన్నా తినకపోయినా చందూకన్నీ అమర్చి మనం గొప్పవాళ్ళం అనే భావాన్ని కలిగించటానికి మొదటినుంచి ప్రయత్నిస్తూనే వుంది - తనని మమ్మీ అనే పిలవాలి - నాన్నని డాడీ అనే పిలవాలి- మరోలా ఎప్పుడైనా పిలిస్తే అంత ముద్దు చేసే చందూకి చెంపదెబ్బ తప్పదు-

ఇలాంటి ఆధునిక భావాలు గల యువతిని మహేశ్ మాత్రం ఏమంత అభ్యంతరం పెట్టగలడు?

శ్రీలత చెప్పిందంతా విని గంటుపెట్టుకున్నాడు ముఖం- "ఏమైనా పుస్తెల గొలుసు తాకట్టుపెట్టడం నాకేం బాగాలేదు" అన్నాడు-

"మరింకేమన్నా వుంటే పెట్టేదాన్ని- లేవుగా" అని కాస్సేపాగి "ఏం పోయింది రెండు నెలల్లో విడిపించేసుకుందాం. ఈ లోగా మన అవసరం గడుస్తుంది" అంది నెమ్మదిగా-

"మరింకేమీ లేవు" అన్నమాట అతనికి ములుకులాగ గుచ్చుకున్నా ఇంకేమీ మాట్లాడలేకపోయాడు. శ్రీలత చెప్పిందాంట్లో అబద్ధమేమీ లేదు. బంగారం మండిపోతున్న ఈ రోజుల్లో భార్యకి అరకాసుపెట్టి నల్లపూసలు కూడా చుట్టించలేక పోయాడు. ఎప్పుడూ ఏదో ఒక ఖర్చు, ఏదో ఒక అడ్డంకి - అస్తమానం గవర్నమెంటు డి.ఏ.లు ఇస్తూనే వుంటుంది. దానికి మించిన ఖర్చులు ఎదురు వస్తూనే వుంటాయి. ఆ వచ్చే డబ్బు అందంగా ఆకాశంలో మేఘశకలంలా కనిపించి అంతలోనే అందినట్టే అంది మాయమైపోతుంది-

ఎంత సమర్థించుకుందామన్నా శ్రీలత చేసిన పని మహేశ్‌కి నచ్చలేదు. పైగా కోపం వస్తోంది.

"పిల్లాడికి నిండా మూడేళ్ళు లేవు. ఏమిటి నీ కంగారు" అని మాత్రం అన్నాడు.

"బాగా చెప్పారు. చిన్నతనంలోనే అశ్రద్ధ చెయ్యకూడదు. పునాది ముఖ్యం" అంది శ్రీలత అరిందాలా.

"నా శ్రాద్ధం ముఖ్యం. అయినా నేను ఆఫీసుకెళ్ళినవాడ్ని వచ్చేలోగా యిన్ని వ్యవహారాలు చెయ్యాలా! నేనొచ్చాక మాట్లాడుకుని చెయ్యొచ్చుగా"– కాస్త గట్టిగా అన్నాడు. శ్రీలత మౌనంగా ఊరుకుంది–

ఆ రాత్రి మహేష్ చిరాకుగా, కోపంగానే వున్నాడు. శ్రీలత మరేం సాగలాగకుండా నిశ్శబ్దంగా తన పని తను ముగించుకుంది. పిల్లాడికి పెట్టి పడుకోబెట్టింది – మౌనంగా భోజనం చేస్తున్న భర్తని పలకరించే ధైర్యం చాలక మాట్లాడకుండా అతనికి కావలసినవి వడ్డించి, తనూ తినేసి నడుం వాల్చేసరికి రాత్రి పదైంది. దూరంగా అటు తిరిగి పడుకున్న భర్తని చూసి దేవుడికి నమస్కరించుని చాప వేసుకుని పడుకుంది–

మూడు రోజులు గడిచేసరికి మహేష్ కూడా మనసు తిప్పుకున్నాడు. పోనీలే దాని ముచ్చటది. ఏ అచ్చటా ముచ్చటా తీరనే తీరడం లేదు అని సరిపెట్టేసుకున్నాడు – అయితే అతని మనసు కుదుటపరచుకుంటూన్న ఆ సమయంలోనే, టెలిగ్రాము చేతిలో పెట్టాడు మెస్సెంజరు.

తండ్రికి సీరియస్‌గా వుంది – వెంటనే రమ్మని. అతని కాళ్ళూ చేతులూ ఆడలేదు. మిత్రులందరూ అతనికి ధైర్యం చెప్పారు. రామ్మూర్తి జేబులోంచి రెండు వందలు ఇచ్చి "ఉంచు బ్రదర్, వెంటనే వెళ్ళు ఖర్చులు వుంటాయి. నాకు తర్వాత ఇద్దువుగాని" అన్నాడు.

పరుగు పరుగున ఇంటికొచ్చి భార్యకి చెప్పి అరగంటలో ట్రైనుకి తయారవ మన్నాడు –

శ్రీలత అవాక్కయిపోయింది. కాళ్ళూ చేతులు ఆడలేదు. డబ్బు చూస్తే లేదు. ఆయనకి సీరియస్ అంటే ఎలా వున్నాడు? అరవై పై బడిన మాట. ఆయన కేమైనా అయితే ముగ్గురు అన్నదమ్ములు ఖర్చులు వేసుకోవాలి. డబ్బేది?

శ్రీలత చకచకా బట్టలు సర్దుతూ ఆందోళనగా ఆలోచిస్తోంది –

అన్నిటికీ మించిన విషయం. వెళ్ళగానే అత్తగారు మెళ్ళో గొలుసు విషయం అడుగుతుంది. పెద్ద తోడికోడలు స్నేహం నటిస్తూనే విషయం రాబట్టటానికి ప్రయత్నిస్తుంది – తనేం సమాధానం చెప్తుంది. తనేం చెప్తే భర్తేం చెప్తాడో! ఇద్దరూ

ఒకే మాట అనుకోవడానికి-సమయం లేదు. పైగా తనీ గొలుసు గురించి భర్త దగ్గర ప్రస్తావించటానికి ధైర్యం చాలడం లేదు. అసలే అతను అలజడిలో బాధలో ఉన్నాడు – తనీ విషయం ఎత్తితే కోపంతో ఏం చేసినా చేస్తాడు-

శ్రీలతకి అలోచన సాగలేదు. తను తప్పు చేశానేమోనని మొదటిసారిగా పశ్చాత్తాపం కలిగింది, కళ్ళల్లో నీరూరింది –

మహేష్ తన ఆలోచనలో తనున్నాడుగానీ, భార్య మెడలో గొలుసు విషయం మర్చేపోయాడు. నిజానికీ మహేష్ తల్లికి ఆ గొలుసుతో చాలా సంబంధం వుంది – శ్రీలత తండ్రి యిచ్చిన అయిదువేల రూపాయల కట్నంలోనూ, ఆమె పోట్లాడి, పంతం బట్టి తన దగ్గర వున్న అరకాసు వేసి, కాసున్నర బంగారం కొని – రెండు కాసుల పుస్తెలు చేయించింది పెళ్ళిలో – నిజానికి దాన్ని అమ్మాలన్నా, తాకట్టు పెట్టాలన్నా, తల్లికి కోపం వస్తుందని మహేష్‌కి బాగా తెలుసు.

❖ ❖ ❖

ప్రమాదం తప్పింది. పెద్దకొడుకు అక్కడే వున్నా, చిన్నకొడుకు రెండో కొడుకు రావడంతో ముసలి దంపతులు ఆనందించారు. అయితే అనుకున్నంతా జరిగింది-

భార్య మెళ్ళో గొలుసు గురించి కొడుకుని దులిపింది తల్లి. "ఏరా మహేషూ! మెళ్ళో గొలుసు ఎందుకు తాకట్టుపెట్టావు? ఇక్కడికి రావడానికా" అంది.

మహేష్ అవునని వెంటనే అబద్ధమాడలేకపోయాడు- అలా అని నిజమూ వెంటనే చెప్పలేకపోయాడు – అతను నసగడం చూసి "అయితే చిల్లర మల్లర ఖర్చులొస్తే గొలుసులు తాకట్టు పెట్టేసుకుంటారన్నమాట! ఖర్చులు సర్దుకోవడం లేకపోతే మానుకోవడం లేదన్నమాట" అంటూ రోజంతా సాధించి వదిలిపెట్టింది.

తోడికోడలు నెమ్మదిగా సన్నాయి నొక్కులు నొక్కుతూ – జాగ్రత్తలు గురించి, పొదుపు గురించి చెప్పి, పెద్దవాళ్ళ దగ్గర వుండడం వల్ల ఒక్కొక్కసారి ఎన్ని సరదాలు కోల్పోవాలో చురకలంటించింది.

అన్నిటికీ శ్రీలతకి మౌనమే శరణ్యమైంది. తప్పంతా భర్తమీదుగానే కొట్టుకుపోతోంది. బాధగా వున్నా పెదవి విప్పే ధైర్యం లేదు. మహేష్ కూడా భార్యని బయట పెట్టలేకపోయాడు. మొత్తానికి వెళ్ళినపని అయిందనిపించుకుని, మూడొందలు ప్రయాణం ఖర్చులు పెట్టుకుని తిరిగొచ్చారు యింటికి –

ఇంటికొచ్చాక గొలుసు విషయం గొడవ జరుగుతుందనుకున్న శ్రీలతకి ఆశ్చర్యమే ఎదురైంది. మహేష్ ఆ విషయమే ఎత్తలేదు.

❖ ❖ ❖

స్కూళ్ళు తెరవడం మొదలుపెట్టారు - సీట్లు, డొనేషన్లు ఎడ్మిషన్లు మంచి హడావుడిగా వుంది. ప్రతి తల్లిదండ్రులకి తమ పిల్లలకి చాలా మంచి స్కూళ్ళలో సీట్లు కావాలని తాపత్రయపడడంలో పోటీపడుతున్నారు.

శ్రీలత తన చంద్రూకి అప్రయత్నంగా సీటు వచ్చేస్తుందని ప్రతిరోజు కార్డు కోసం ఎదురుచూస్తోంది. రోజు రోజుకీ ఆశ సన్నగిల్లడం మొదలుపెట్టింది. పక్కింటి పంకజమే చెప్పింది డొనేషను కట్టేసి కాలుమీద కాలేసి కూర్చుంటే పనులు సాగవనీ, వాళ్ళ స్కూలు చుట్టూ తిరగాలనీ, ఎవరిచేతనైనా పెద్ద మనుషులతో చెప్పించాలనీను-

శ్రీలతకేం చెయ్యాలో తోచలేదు. భర్తని తొందర చేద్దామంటే అతనామాట ఎత్తితేనే కస్సుమన్నాడు - తమ పిల్లాడికి సీటు ఇమ్మని సిఫారసు చేసే పెద్ద మనుషలెవరూ ఆమెకి తెలీదు - నిరాశా, నిస్పృహలో మగ్గిపోతూ, ఎందుకైనా మంచిదని, ఓ మధ్యాహ్నం పంకజాన్ని తీసుకుని వెళ్తే వాళ్ళు ఇంకా సీనియారిటీలో వాళ్ళ అబ్బాయి పేరు రాలేదనీ వచ్చే సంవత్సరం తప్పక ప్రయత్నం చేస్తామని, చావుకబురు చల్లగా చెప్పారు. శ్రీలత తనకి చేతనైన భాషలో బాధని చెప్పుకుంది. తన బిడ్డని ఏమైనా మీ స్కూల్లోనే చదివించాలని వుందని వాపోయింది. కరస్పాండెంట్ అంతా ఓపిగ్గా విని ఓదార్చి, తన శక్తివంచన లేకుండా సహాయం చేస్తానని చెప్పి పంపేసింది-

అసంతృప్తిలోంచి ఏదో తృప్తిని పోగుచేసుకుంటూ ఇల్లు చేరింది శ్రీలత -

బంగారం కొట్లో గొలుసు అలాగే వుండిపోయింది. తీసుకునే మార్గం లేదు. ఈ మధ్య మహేష్‌కి జాండిస్ రావడంతో పదిహేను రోజులు శలవుపెట్టి సగం జీతం మీద వున్నాడు, వచ్చిన జీతంలో ఇల్లు జాగ్రత్తగా గడిపింది. అయినా తనకంటూ పైసా పైన వచ్చేది లేదు. ఎలా తను సమర్థించుకోగలదీ అప్పు తీర్చడం అని బెంగ పెట్టేసుకుంది, ఉత్సాహం చచ్చిపోయింది-

ఆ రోజు వచ్చిన ఉత్తరం చదువుకుని మళ్ళీ తనలో ఆశ చిగురింపచేసుకుంది శ్రీలత. నాలుగేళ్ళ క్రితం, ఎవరో మిత్రుల ద్వారా కువాయిట్ వెళ్ళిన అన్నయ్య రాసిన వుత్తరం - వారంలో ఇండియా వస్తున్నాననీ- వచ్చేది ముందు నీ దగ్గరకే అంటూ ప్రేమగా రాశాడు. అది చూడకుండానే దట్టంగా అల్లుకున్న మేఘానికి చల్లగాలి తగిలినట్లు ఆమె కళ్ళు అశ్రువులతో నిండాయి-

మనసులో ఎక్కడో ఆశ-ఆత్మాభిమానాన్ని దెబ్బతీసే ఆశ-పరోక్షంగానైనా ఆశింపకూడని ఆశ -అది, అన్నయ్య నాకేదైనా యివ్వకపోతాడా? ఎంతో కొంత

డబ్బు తనసేదైనా కొనుక్కోమని ఇస్తాడేమో -అదే ఆశ. అలాంటిదే జరిగితే తను ఆ డబ్బుతో గొలుసు తెచ్చి మెళ్ళో వేసుకోవాలి. నిజానికి తన భర్త ఎంతో ఉత్తముడు. తను చేసిన తెలివితక్కువ పనికి ఎన్నో మాటలు తనే పడ్డాడుగానీ, తనని బయట పెట్టలేదు. అతనిలో ఆ ఓర్మి తనని కాల్చివేస్తోంది.

❖ ❖ ❖

నాలుగేళ్ళ తర్వాత వచ్చిన అన్నని కౌగిలించుకుని కళ్ళనీళ్ళు పెట్టుకుంది- అతను చెల్లెలుకి మంచి చీరలు రెండు తెచ్చాడు. చిన్న ట్రాన్సిస్టర్ తెచ్చాడు. చందూకి బొమ్మలు తెచ్చాడు. ఉదయం దిగిన అతను చెల్లెలితో ఎన్నో కబుర్లు చెప్పాడు. బావగారికి మంచి రిస్టువాచ్ ప్రజంట్ చేశాడు -

శ్రీలత కరిగిపోయింది. ఆమె మనసు తహతహలాడిపోయింది. ఇన్ని తెచ్చిన అన్నగారి మీద అభిమానం పొంగుకొస్తున్నా - తనకీ సమయంలో అయిదువందలిచ్చి ఆదుకోగల శక్తి వున్న ఒకే ఒక వ్యక్తి అతను. తనకా రెండు చీరలూ యివ్వకపోయినా ఫర్వాలేదు - కానీ ఎలా చెప్పేది? పైగా తను చెప్పేటప్పుడు భర్త వుండకూడదు-

సాయంత్రం భర్త అరగంట బయటకెళ్ళగా చూసి చందూ చదువు గురించి మొదలుపెట్టింది.

"వాడినేమైనా సరే ఇంగ్లీషు మీడియం, పెద్ద స్కూల్లో చేర్పించటానికి ప్రయత్నం చేస్తున్నానురా, దాని కోసం అయిదువందలు డొనేషన్ కూడా కట్టేశాను. సమయానికి డబ్బులేకపోతే మెళ్ళో గొలుసు తాకట్టుపెట్టి మరీ కట్టాను" అంది - చెప్పడం ఎంత హుషారుగా చెప్దామనుకున్నా, సగంలోనే చప్పబడిపోయింది - అన్నగారి ముఖంలో భావం చూసి గతుక్కుమంది.

"నీ కసలు బుద్ధుందే - డొనేషన్ కట్టావా? పైగా గొలుసు పెట్టానని గొప్పగా చెప్తున్నావా? బావగారు మంచివారు కాబట్టి ఊరుకున్నారు. నేనైతేనా... ఏమిటే నీ మోజు. మేమంతా మామూలు బళ్ళల్లో చదువుకోలేదా? మన మాతృభాష తెలుగైనప్పుడు అందులో చదువుకోడానికంత నామోషీ ఎందుకు? అసలు చదువుకోవడం అనేది ముఖ్యంగానీ ఏ మీడియం అనేది ప్రశ్నే కాదు - నేను ముందే అడుగుదామనుకున్నాను నీ మెడలో పసుపుతాడు చూసి... కానీ... నువ్వేమైనా..."

అప్పటికే శ్రీలత చెంపల మీంచి కన్నీళ్ళు జలజలరాలుతున్నాయి.

"ఛ, ఛ! అదేమిటి ఇప్పుడు నేనేమన్నానని" అతను కంగారుపడ్డాడు-

"కాదు నువ్వేమనలేదు. నేనే కొన్నాళ్ళుగా కుళ్ళిపోతున్నాను - ఒరే! నిన్ను నేనేం అడగలేదు ఇంతవరకు. నాకొక్క అయిదువందలు అప్పుగా యివ్వు, నెమ్మదిగా తీర్చుకుంటాను - నిజంగా మీ బావగారు మంచివారు కనుక సరిపోయింది. మరొకళ్ళయితే ఎంత రభసయిపోయేదో - అన్నయ్యా! నా కోసం తెచ్చిన చీరలు, సరళకి లక్ష్మికి ఇచ్చేయి పోనీ - అంది-

ఆమె మాటలు పూర్తవకుండానే అతను అయిదువందలామె చేతిలో పెట్టి "పిచ్చి పిచ్చి ఊహలు పెట్టుకోకు. పిల్లాడ్ని దగ్గర కూర్చోబెట్టుకుని నువ్వు రోజూ చదివించు, ఎంత గొప్ప స్కూలులో చేర్పించినా తల్లిదండ్రులు శ్రద్ధ చూపటం ముఖ్యం. అయినా నీకంతమాత్రం చదువు రాదా" - అతని మాటలు పూర్తవుతుంటేనే మహేష్ ఇంట్లో అడుగుపెట్టాడు.

"ఏమిటీ! చెల్లాయిని మళ్ళీ చదువు మొదలుపెట్టమంటున్నారా" అన్నాడు నవ్వుతూ. శ్రీలత సిగ్గుపడి, చెంగున లేచి లోపలికెళ్ళిపోయింది-

బావా మరుదులు కబుర్లలో పడ్డారు.